

практика българските съдилища да канят чуждите консули да изпращат консулски делегати въ смислените процеси, за да следят начина по който българските съдии раздават правосъдие за чужденците. Консулит, ако искат могат да вършат това сами, безъ покана.

На пръв погледъ ограничения бѣха незначителни. Въ сжщностъ, тѣ от аничаваха голѣма частъ отъ произволитѣ, които консулит вършеха до тогава съ интереситѣ на българските поданици.

Сжпка напредъ при извоюване своята независимостъ България направи на втората хагска конференция презъ 1907 г. На първата международна мирна конференция въ Хага презъ 1899 г., България не бѣ допустната да участвува съ свои отдѣлни делегати. Нейнитѣ представители бѣха заставени да се явятъ на конференцията, като частъ отъ турската делегация, безъ право на отдѣленъ гласъ. На втората хагска конференция се повдигна принципияния въпросъ за юридическото равенство на всички държави, които участваха въ нея. Спора изникна по поводъ състава на уредения постояненъ международенъ арбитраженъ съдъ. Великитѣ държави настояваха, само тѣ да иматъ постоянни съдии; останалитѣ държави да иматъ само допълнителни съдии, а най-малкитѣ държави да не взематъ дори никакво участие въ новата международна арбитражна юрисдикция. Противъ това възстанаха малкитѣ държави. Представителитѣ на осемнадесетѣхъ южно и централно американски държави заявиха, че тѣ ще напустнатъ конференцията, ако исканията на великитѣ държави бждатъ осжществени. Последнитѣ бидоха принудени да отстъпятъ. Отъ тая благоприятна за малкитѣ държави се възползуваха и България; тя бѣ допустната да участвува въ конференцията като равноправенъ членъ. Това бѣше единъ голѣмъ мораленъ и политически успѣхъ за България.

Но все пакъ решенията на берлинския конгресъ продължаваха да тежатъ върху нашата страна и хвърляха сѣнка върху нейната независимостъ. Положението се изостри следъ младотурския превратъ отъ 11 юлий 1908 год. младотурцитѣ преследваха целта да осуятъ намѣреніето на Англия и Франция да издигнатъ Македония въ автономна областъ.

Едновременно съ това новитѣ господари на отоманската империя искаха да повърнатъ на своята държава ония права, които международнитѣ договори ѝ даваха. Тая нова политика засегна преди всичко положението на България. Младотурцитѣ искаха да подчертаятъ нейната васална зависимостъ къмъ Високата порта. Това тѣ сториха по единъ твърде оскърбителенъ начинъ. Презъ м. августъ 1908 год., на една вечеря дадена отъ великия везиръ на дипломатическия корпусъ въ Цариградъ, българскиятъ дипломатически представителъ не бѣ поканенъ. На запитванията за това умишлено игнориране на българския агентъ, турското правителство отговори, че понеже България е васална на Турция, българскиятъ представителъ не може да присжтствува на една вечеря, дадена на представителитѣ на независими държави.

Откритиятъ конфликтъ можеше да завърши или като България се подчини на Портата, или да се обяви за независима държава. Въ София предпочетоха последното. Съ манифестъ отъ 22 септемврий 1908 год., „Съединената на 6 септемврий 1885 г. България се прогласи за независима българско царство“. Съ това България отхвърляше окончателно всѣкакъвъ остатъкъ отъ васална зависимостъ къмъ Портата, както бѣ ѝ наложена отъ Берлинския договоръ. Следъ като Европа и Турция признаха извършения на 22 септемврий 1903 год. превратъ, България юридически и фактически стана напълно независима държава.

Разбира се, за да се консолидира създаденото положение, бѣ необходимо да се добие съгласието на Портата и Европа. Това не бѣ така лесно, поради многобройнитѣ интереси, които бѣха засегнати.

Турция протестира предъ силитѣ срещу прогласената независимостъ и стана лата едновременно съ това анкета на Босна и Херцеговина отъ Австро-Унгария, защото съ тия два акта се нарушаваше формално Берлинския договоръ. Русия и Франция поискаха да се свика европейска конференция, която да разгледа и се произнесе по новосъздаденото положение. Англия, по-късно се присъедини къмъ предложението на дветѣ си съюзници отъ тройното Съглашение. Сжществениѣ точки, уговорени между Русия, Франция и Англия, които